

HØYERE YRKESFAGLIG UTDANNING

Fagskoleutdanning i eldrehelse

Studieplan

Nettbasert med samlinger

Deltid

Innhold

1	Bakgrunn for fagskoleutdanning i eldrehelse.....	3
1.1	Mål for fagskoleutdanning i eldrehelse.....	3
2	Opptakskrav.....	3
3	Overordnede læringsutbyttebeskrivelser	4
4	Organisering og omfang	5
5	Faginnhold	6
5.1	Obligatoriske moduler	6
5.2	Valgbare moduler	7
6	Undervisnings- og læringsformer	8
7	Vurdering	8
8	Vitnemål	9

1 Bakgrunn for fagskoleutdanning i eldrehelse

Helse- og omsorgssektoren står overfor store utfordringer i årene framover. Demografisk utvikling med en økende andel skrøpelige og multisyke eldre i befolkningen gir økt etterspørsel etter alle typer helse- og omsorgstjenester og behov for kvalifisert og kompetent personell. Det er viktig for velferdssamfunnet å rekruttere, utdanne og beholde kompetent personell.

Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet, en kvalitetsreform for eldre som fremhever livsmestring hos eldre, samhandling med pårørende og en helse- og omsorgstjeneste der ansatte kan bruke sin kompetanse. Hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene. Stortingsmeldingen påpeker at helsefagarbeiderenes kompetanse er sentral i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Kompetanseløft 2025 er regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Formålet med planen er å bidra til en faglig sterk tjeneste, og sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning.

I NOU 2023:4, Tid for handling; Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste har søkelys på personellmangel og at helse- og omsorgstjenesten må utvikles slik at personellet får utvikle seg og får økt kompetanse. Behovet for omstilling, sammen med høy innovasjonstakt i helse- og omsorgstjenestene, krever at personellet har oppdatert kompetanse om kunnskapsbasert fagutvikling, nye teknologiske løsninger, bruk av digitale verktøy og nye arbeidsformer. Derfor trengs det et fortløpende, systematisk arbeid med kompetanseutvikling og livslang læring for ansatte i helse- og omsorgstjenesten. Fagskoleutdanning bidrar til å utvikle relevante karriereveier for helsefagarbeidere som samsvarer med kompetansebehov i helse- og omsorgstjenesten.

1.1 Mål for fagskoleutdanning i eldrehelse

Fagskoleutdanning i eldrehelse har som mål å utdanne yrkesutøvere som har bred kompetanse i møte med de sammensatte og komplekse helseutfordringer som eldre i helse- og omsorgstjenesten har. Utdanningen vektlegger personsentrert omsorg for å identifisere den eldres behov, planlegge og gi individuelt tilrettelagt omsorg og evaluere omsorgstiltakene. Kompetanse innen geriatrisk sykepleie skal gi forståelse for forebyggende arbeid til eldre og kompetanse knyttet til observasjon, kartlegging, vurdering og handling ved endring i helsetilstand. Utdanningen skal gi økt bevissthet om betydningen av profesjonalitet, pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring.

2 Opptakskrav

Autorisasjon som helsefagarbeider og andre med tilsvarende fagbakgrunn (hjelpepleiere og omsorgsarbeidere).

3 Overordnede læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser (O-LUB) for eldre helse utledes fra NKR og beskriver forventet læringsutbytte/kompetanse etter fullført utdanning. Læringsutbytte for de enkelte modulene utledes fra O-LUB og viser forventet læringsutbytte/kompetanse etter hvert enkelt modul. Overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for eldre helse er:

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om personsentrert omsorg og geriatrisk sykepleie til eldre
- har kunnskap om hva som kjennetegner den geriatriske pasienten og om hvordan kompleksiteten gir konsekvenser for sykepleien til pasienten
- har kunnskap om faglige verktøy i arbeidet med å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser, behov og funksjonsnivå hos eldre pasienter
- har innsikt i lovverk for helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger og retningslinjer for arbeid med, og kvalitet på, helse- og omsorgstjenester til eldre pasienter
- har kunnskap om helse- og omsorgstjenester til eldre og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidsparter i omsorgsforløpet
- kan oppdatere sin kunnskap om personsentrert omsorg og geriatrisk sykepleie for å kunne identifisere og vurdere behov og iverksette tiltak innen eget kompetanse- og ansvarsområde
- forstår hva kvalitet og kompetanse i helse- og omsorgstjenester til eldre betyr for den eldre pasienten, de pårørende og samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende kunnskap om personsentrert omsorg og geriatrisk sykepleie til eldre til å identifisere ressurser og behov, sette mål, iverksette og evaluere tiltak innenfor eget kompetanse- og ansvarsområde og/eller i samarbeid med andre
- kan anvende kunnskap om den geriatriske pasienten og geriatrisk sykepleie til å kunne observere, kartlegge, vurdere og handle ved endring i helsetilstand
- kan anvende standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy til å kartlegge og dokumentere tilstand, ressurser og behov for tiltak hos eldre pasienter
- kan anvende kommunikasjonsformer og teknikker profesjonelt i samarbeidet med eldre pasienter, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med eldre pasienter
- kan kartlegge situasjoner med eldre pasienter og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helse- og omsorgstjenester for eldre
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermedvirkning og pasientens deltakelse, og kravet til faglig forsvarlig og omsorgsfull hjelp
- kan innenfor eget kompetanse- og ansvarsområde utføre sykepleie etter individuelle behov hos eldre pasienter, i tråd med prinsippene for personsentrert omsorg
- kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til eldre pasienter
- kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder og tjenester til eldre pasienter, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen
- kan bidra til kvalitetsforbedring i tjenestetilbudet på arbeidsplassen ved å forberede, planlegge, gjennomføre og evaluere et forbedringsarbeid innenfor et avgrenset område

4 Organisering og omfang

Fagskoleutdanning i eldrehelse er et fleksibelt og modulbasert studietilbud på deltid. For å få godkjent fagskolegraden med 60 studiepoeng må studenten gjennomføre 3 obligatoriske og 3 valgbare moduler à 10 studiepoeng hver. Den ene obligatoriske modulen er en avsluttende modul som må gjennomføres til slutt i studieløpet for å få godkjent fagskolegrad i eldrehelse. Studenten kan også velge å ta enkeltmoduler à 10 studiepoeng. Fagskolene vil tilby flere moduler per semester og ut fra det kan studenten velge rekkefølgen på sitt studieløp.

Figur 1: Oversikt over modulene. Obligatoriske moduler (grønne) og valgbare moduler (oransje).

Hver modul gjennomføres over 10-12 uker. Det vil totalt være 8-10 nettsamlinger i løpet av hver modul og 1-2 fysiske samlinger à 1-3 dager. Nettsamlingene vil vare i 2 timer etter kl. 12 på en fast ukedag. Studentens arbeidsbelastning er delt i undervisning, veiledning og selvstudium. Total arbeidsmengde per modul er beregnet til 250 timer, derav 40-50 timer til undervisning og veiledning. Det forventes at studentens selvstudium, forberedelser og annet eget arbeid i snitt vil utgjøre omtrent 15 timer per uke.

5 Faginnhold

5.1 Obligatoriske moduler

Her følger en kort presentasjon av faginnholdet i hver utdanningsmodul.

Utdanningsmodul i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon

Utdanningsmodulen i personsentrert omsorg, relasjon og kommunikasjon har som mål å utdanne yrkesutøvere med en grunnleggende teoretisk og praktisk forståelse av personsentrert omsorg. Målet med modulen er å gjøre studenten i stand til å gi personsentrert omsorg i praksis gjennom bruk av et tydelig verdigrunnlag, individuell tilnærming, forståelse av personens perspektiv og et tilrettelagt sosialt miljø i tråd med VIPS-rammeverket. Det blir vektlagt betydningen av en god relasjon, tilpasset kommunikasjon og samhandling. Studenten skal gjennom utdanningen utvikle sin personlige og faglige kompetanse slik at de kan identifisere den elders behov, planlegge og gi individuelt tilrettelagt omsorg og evaluere.

Utdanningsmodul i geriatrisk sykepleie

Utdanningsmodulen i geriatrisk sykepleie har som mål å utvikle kompetanse til å observere og vurdere eldre pasienters helse og funksjon og kunne iverksette aktuelle tiltak. Studenten vil få økt

kunnskap om kjennetegn ved den geriatriske pasienten når det gjelder skrøpeligheit, komorbiditet, funksjonssvikt og polyfarmasi. Studenten vil også få kompetanse til å identifisere pasientens behov når det gjelder ernæring og væske, munnhelse, eliminasjon, aktivitet, søvn og hvile og smertelindring.

Utdanningsmodul i kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid (avsluttende modul)

Utdanningsmodulen i kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid skal gi studenten forståelse for hva kvalitet og kompetanse i helse- og omsorgstjenesten til eldre betyr for den eldre pasienten, de pårørende og samfunnet. Modulen skal også gi studenten kompetanse og erfaring med kvalitetsforbedring på egen arbeidsplass ved å forberede, planlegge, gjennomføre og evaluere et forbedringsarbeid innenfor et avgrenset område.

5.2 Valgbare moduler

Utdanningsmodul i demens og utfordrende adferd

Utdanningsmodulen i demens og utfordrende atferd har som mål å utdanne yrkesutøvere som forstår konsekvensene av demenssykdommene. Studenten skal få kompetanse i å kartlegge, forebygge, behandle utfordrende adferd og bidra i arbeidet med å gi personer med demens god personsentrert omsorg.

Utdanningsmodul i hverdagsmestring hos eldre med angst og depresjon

Utdanningsmodulen i hverdagsmestring hos eldre med angst og depresjon skal bidra til å styrke kompetansen i arbeidet med personer som har utfordringer med å mestre de daglige gjøremål. Målet er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk forståelse som identifiserer og kartlegger, planlegger, iverksetter og evaluerer hverdagsaktiviteter i samarbeid med vedkommende og dens pårørende.

Utdanningsmodul i miljøbehandling i praksis

Utdanningsmodulen i miljøbehandling i praksis har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk forståelse som tar initiativ til å kartlegge, planlegge, iverksette og evaluere miljøtiltak i samarbeid med pasienter, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper.

Utdanningsmodul i velferdsteknologi til eldre

Utdanningsmodulen i velferdsteknologi har som mål å gi studenten kunnskap om hva velferdsteknologi er og hvordan det kan implementeres og driftes i helse- og omsorgstjenesten. Studenten skal få økt kompetanse knyttet til kartlegging av den Eldres behov og å identifisere behov for velferdsteknologiske løsninger.

Utdanningsmodul i palliasjon

Utdanningsmodulen i palliasjon har som mål å utdanne yrkesutøvere som kan ta initiativ til å utføre lindrende pleie og omsorg til eldre. Studenten skal utvikle sin personlige og faglige kompetanse for å kunne hjelpe eldre pasienter og deres pårørende til å møte de utfordringene de står overfor i palliativ fase slik at de opplever best mulig livskvalitet og får en verdig død.

6 Undervisnings- og læringsformer

Fagskoleutdanningen innebærer at studenten er i en faglig og personlig utviklingsprosess. Det forventes at den enkelte student viser initiativ, og reflektere over egen læring og tar aktiv del i læringsmiljøet.

Følgende læringsformer er sentrale i utdanningsmodulene innen eldrehelse:

- **Ferdighetstrening**
Ulike former for ferdighetstrening er en sentral del av utdanningen.
- **Forelesning**
Forelesninger skal gi et innblikk i de ulike temaene. Forelesningene er dialogbaserte og skal hjelpe studenten til å få et bedre overblikk og forståelse for fagfeltet. Forelesning kan noen ganger bli gjennomført som omvendt undervisning. Det innebærer at essensen av forelesningen blir presentert i forkant av undervisningen i form av video, podkast, e-læring etc.
- **Gruppearbeid**
Gruppearbeid har til hensikt å stimulere til faglig utvikling, økt samhandling og styrking av kommunikasjons- og relasjonskompetansen.

- **Refleksjon**
Gjennom refleksjon bevisstgjøres studenten blant annet på den kompetansen de går inn i utdanningen med, hva de har lært, hvilke læringsstrategier som fungerer best for egen læring og på hvordan de kan arbeide videre for å nå det forventede læringsutbyttet.
- **Studiekrav og arbeidskrav**
Studiekrav er obligatoriske studentarbeider som settes som vilkår for at studenten skal få vurdering i modulene. Flere av studiekravene må gjennomføres på egen arbeidsplass i samarbeid med yrkesfeltet. Arbeidskrav er obligatoriske studentarbeider, men som ikke inngår i vurderingsgrunnlaget for modul karakteren.
- **Veiledning**
Veiledning gis på studiesituasjonen, på arbeid med studiekrav og i forbindelse med avsluttende prosjektoppgave. Veiledningen skal fungere som et bindeledd mellom personlig kompetanse, teoretisk kunnskap og yrkesspesifikke ferdigheter, som er sentrale begreper i utviklingen av en yrkesidentitet og samlet profesjonell kompetanse.

7 Vurdering

Det gis en sluttvurdering i hver modul med bestått/ikke bestått basert på læringsutbyttebeskrivelsene for den aktuelle modulen. For avsluttende modul, kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid på egen arbeidsplass, som består av en skriftlig innlevering og en muntlig høring, gis det gradert karakter fra A til F.

8 Vitnemål

Etter fullført og bestått tre obligatoriske og tre valgbare moduler i eldrehelse utstedes vitnemål med gradsbenevnelsen fagskolegrad i eldrehelse. På vitnemålet vil titlene på de gjennomførte modulene, modulenes omfang og oppnådde karakterer komme frem. Vitnemålet merkes med begrepet *Vocational Diploma* (VD) med tanke på internasjonal bruk.